

1. Identificación da programación
Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15027691	de Porto do Son	Porto do Son	2023/2024

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
AFD	Actividades físicas e deportivas	CMAFD02	Guía no medio natural e de tempo libre	Ciclos formativos de grao medio	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP1327	Guía ecuestre	2023/2024	4	70	84

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	ALBERTO SANTOS BLANCO, JUAN GACIÑO SANTOS
Outro profesorado	

Estado: Supervisada

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

O mundo cabalar na nosa comunidade ten un arraigo que se traslada a tempos antigos. O uso do cabalo como de transporte e tamén como medio de carga e traballo nas labores do campo convertiu a este animal nun compoñente indispensable en moitas familias, indistintamente do seu nivel social. Parte da impronta desta realidade aínda hoxe en día está presente na nosa sociedade, en forma de festas e celebracións, no especial xeito da crianza dos cabalos do monte e na protección da raza autóctona galega, o cabalo PRG.

Porén, a utilización do cabalo como ferramenta ou medio, veuse reducida a pequenos campos. Sin obviar o mundo do deporte, no que o cabalo atopou un campo no que desenvolverse e no que manterese coma un valor, quizais o sector turístico e de ocio sexa o que máis democratizou as actividades ecuestres. As rutas dacabalo e o turismo ecuestre son, de seguro, as vías máis directas para entrar en contacto co mundo cabalar.

E é este sector o que ocupa o foco de atención do noso módulo. Entendemos a formación aportada desde esta materia coma un dos ingredientes esenciais do CF, tendo en conta que, non existe ningunha outra formación que trate, de xeito tan específico, os contidos que aquí se presentan.

O currículo deste módulo vai orientado a presentar un proceso formativo que permita ao alumnado formarse como guía ecuestre. Está sostido, sen dúbida, nas aprendizaxes acadadas no primeiro curso, a través, sobre todo, dos módulos de Técnicas de Equitación e Organización de Itinerarios.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	Preparación de rutas: cabalos, materiais e medios		12	20
2	Preparación e adaptación de itinerarios ecuestres		20	25
3	Guiado de grupos por itinerarios ecuestres		36	30
4	Actividades ecuestres recreativas		8	15
5	Avaliación das actividades ecuestres organizadas		8	10

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	Preparación de rutas: cabalos, materiais e medios	12

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Revisa, prepara e recolle os materiais, os cabalos e os medios para a ruta, e interpreta o seu uso e o procedemento establecido	SI

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Comprobase a dispoñibilidade e a operatividade correcta dos medios e dos materiais necesarios para a ruta
CA1.2 Comprobanse o estado e a aptitude dos cabalos para a ruta
CA1.3 Prestáronselles os coidados básicos antes, durante e despois da etapa
CA1.4 Explicáronse as operacións de embarque, transporte e desembarque durante as rutas, cos équidos
CA1.5 Definíronse os elementos do equipamento e os materiais para a ruta, así como as súas funcións
CA1.6 Preparáronse os cabalos, adaptando a colocación dos equipamentos para a etapa ás características das persoas participantes na ruta
CA1.7 Seguíronse os procedementos de mantemento e almacenamento dos materiais e dos equipamentos, antes, durante e despois da ruta
CA1.8 Revisáronse o material do grupo e o equipamento de cada participante e asegurouse o avituallamento necesario para as persoas participantes e para os cabalos durante a ruta
CA1.9 Aplicouse a normativa de benestar animal e de prevención de riscos laborais nas tarefas de revisión e de coidado realizadas

4.1.e) Contidos

Contidos
Equipamentos e materiais para rutas ecuestres. Funcións dos elementos do equipamento ecuestre. Equipamento e material ecuestre do cabalo e do xinete ou da amazona en ruta. Equipamento, avituallamento e material ecuestre colectivo en ruta. Equipamentos e materiais específicos para persoas con diversidade funcional e/ou necesidades especiais.
Mantemento, transporte e almacenaxe de materiais e equipamentos. Procedementos de revisión de equipamentos e materiais individuais e colectivos. Mantemento básico e operativo. Rexistro de operacións de mantemento. Limpeza, coidados, almacenaxe e protección do equipamento de ruta. Inventarios. Talabartería e reparacións básicas ou reposicións. Retirada do equipamento e do material aos cabalos. Transporte de materiais e equipamentos. Revisión do medio de transporte e colocación dos materiais e os medios para a súa protección.
Cabalos para a ruta ecuestre. Estado físico-temperamental e aptitude do cabalo para a ruta. Procedementos de revisión do estado do cabalo. Detección de problemas de saúde. Comprobación de signos de fatiga, feridas, mazaduras e outros síntomas físicos. Preparación do cabalo para a ruta. Adaptación do equipamento e do material aos cabalos e ás persoas participantes. Criterios de seguridade. Comportamento do cabalo en ruta.

Contidos
<p>Coidados e transporte equinos antes, durante e despois da ruta. Hixiene e aplicación de primeiros auxilios ao cabalo. Reparacións básicas da ferraxe. Técnicas de suxeición dos animais para a súa ferraxe. Tipos de ferraxes e características. Usos, seguridade e hixiene dos medios de transporte. Control de humidade dos cascos. Técnicas para embarque e desembarque; persoal e medios necesarios. Colocación dos animais e permanencia no vehículo. Necesidades básicas do cabalo durante a viaxe: hidratación, alimentación e repouso.</p> <p>Alimentación e hidratación das persoas e dos cabalos nunha ruta ecuestre. Avituallamento durante a ruta. Cálculo de cantidade de alimentos sólidos e líquidos para cabalos en ruta. Cálculo de cantidade de alimentos sólidos e líquidos para as persoas participantes.</p> <p>Persoal, documentación e permisos para as rutas ecuestres e para os cabalos. Permisos e documentos necesarios segundo a normativa de actividades no medio natural.</p> <p>Normativa ambiental e interese pola protección ambiental; normativa de benestar animal, de actividades no medio natural en Galicia e de prevención de riscos laborais.</p>

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	Preparación e adaptación de itinerarios ecuestres	20

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Verifica e adapta os itinerarios ecuestres, para o que analiza as características das persoas participantes e as condicións de realización da actividade	SI

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.1 Definíronse criterios para compilar información sobre o nivel individual e colectivo do grupo e para identificar sinais de fatiga ou de posibles condutas de risco
CA2.2 Analizáronse no terreo os puntos de dificultade e a dosificación do esforzo e dos descansos, atendendo ás distancias e aos desniveis por onde se vaia realizar a ruta ecuestre
CA2.3 Preparáronse vías alternativas para os posibles pasos conflitivos da ruta ecuestre
CA2.4 Recoñecéronse os indicios naturais que poidan ser referente para a orientación, e os accidentes xeolóxicos e os ecosistemas de interese para a ruta ecuestre
CA2.5 Utilizáronse os instrumentos e mapas para se orientar en todos os tipos de condicións ambientais
CA2.6 Localizáronse os puntos para pasar a noite e os de evacuación
CA2.7 Comprobase o protocolo de seguridade ante posibles situacións de perigo

Criterios de avaliación

CA2.8 Aplicouse a normativa da zona da actividade para a planificación de itinerarios a cabalo

4.2.e) Contidos
Contidos

Compilación de datos e información de ruta previa á actividade. Exame do terreo a cabalo. Comprobación de características achegadas pola cartografía.

0Avaliación e xestión de riscos. Medidas preventivas para minimizar o perigo. Probabilidades. Consecuencias. Actuación, protocolo e control do grupo.

Análise das ofertas e dos recursos na Comunidade Autónoma de Galicia e adaptación ás rutas ecuestres.

Normativa ambiental, de benestar animal e de prevención de riscos laborais. Normativa en rutas e actividades ecuestres en Galicia.

Variedade paisaxística e de carga de traballo.

Valores naturais e culturais, e recursos da zona: actividades de sensibilización. Actividades lúdicas. Localización e condicións dos espazos.

Accidentes xeolóxicos e ecosistemas de interese para a ruta ecuestre.

Verificación do tipo de terreo e dos puntos de dificultade. Adaptación do terreo aos tipos de vías. Notas de campo. Condicións do firme que afectan a marcha do cabalo. Alternativas para pasos conflitivos da ruta: arboredos, costas pronunciadas, extensións de auga e terreos esvaradios ou escarpados. Comprobación dos protocolos de seguridade.

Vías alternativas para os posibles pasos conflitivos da ruta ecuestre.

Verificación de condicións do itinerario. Duración. Distribución do esforzo e das necesidades de avituallamento. Lugares e espazos. Puntos de reagrupamento e descanso durante o percorrido. Zonas de evacuación do grupo a cabalo. Zonas de puntos perigosos. Respecto polas demais persoas usuarias. Normas de acceso aos itinerarios. Restricións cos équidos.

Adaptación da actividade programada ao tipo de participantes. Probas de nivel técnico previas á actividade. Supervisión do manexo básico do cabalo realizado polas persoas participantes. Expectativas e necesidades das persoas do grupo. Variantes en función das capacidades, as necesidades e as motivacións das persoas participantes. Adaptación das actividades á participación de persoas con diversidade funcional.

Sinais de fatiga e posibles condutas de risco. Adecuación do ritmo do cabalo ás necesidades da ruta e do nivel de grupo.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Guiado de grupos por itinerarios ecuestres	36

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Guía grupos por itinerarios ecuestres tendo en conta a relación das técnicas de progresión co programa establecido e coas condicións do medio	SI

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.1 Proporcionouse información ás persoas participantes sobre o itinerario, sobre as normas para a realización da actividade, sobre as características do cabalo e sobre o uso do equipamento e do material, para garantir a seguridade
CA3.2 Descríronse e demostráronse as técnicas de equitación para unha ruta ecuestre
CA3.3 Corríronse as técnicas de equitación ás persoas participantes
CA3.4 Adoptáronse unha organización e unha situación no grupo que permitan o control deste e a detección das dificultades das persoas participantes antes da actividade e durante esta
CA3.5 Utilizáronse códigos de sinais e aparellos de comunicación para transmitir durante a ruta información ao grupo e, de ser o caso, a axentes externos
CA3.6 Realizáronse manobras de apoio ás persoas participantes que presenten dificultades na progresión pola ruta
CA3.7 Aplicáronse os protocolos de actuación nas incidencias producidas
CA3.8 Preparáronse o espazo para os cabalos e as condicións para as paradas e para pasar a noite
CA3.9 Aplicouse a normativa de actividades ecuestres, a ambiental, a de benestar animal e a de prevención de riscos laborais da zona de actividade, nas tarefas realizadas durante os itinerarios

4.3.e) Contidos

Contidos
Espazos protexidos. Lexislación.
0Espazo para os cabalos en paradas. Preparación para pasar a noite. Aseguramento do cabalo entre etapas: estabulación, cercado eléctrico e atadura. Puntos de extracción con coche de asistencia de cabalos e xinetes. Interese pola protección do medio natural.
Normativa ambiental, de benestar animal, de prevención de riscos laborais e de actividades no medio natural de Galicia.

Contidos
<p>Técnicas de conducción de grupos con cabalos no medio natural.</p> <p>Demostración e control de manexo nas técnicas de equitación na ruta ou na actividade.</p> <p>Información sobre a ruta ecuestre ás persoas participantes. Experimentación de fórmulas e situacións de descontrol de protocolo. Tipo de linguaxe en ruta. Características e costumes dos cabalos que se utilizan. Normas da actividade e normas de seguridade: utilización do equipamento e do material, organización do avituallamento e condutas respecto polo ambiente nunha ruta ecuestre. Comunicación de erros de execución da técnica ecuestre.</p> <p>Técnicas de equitación e manexo do cabalo en rutas ecuestres. Explicación, demostración e axuda. Posta da cabezada, guía do cabestro e atadura do cabalo en ruta. Montar e botar pé a terra en ruta. Postura a cabalo en ruta. Axudas en equitación en ruta. Aplicación de manobras de apoio ás persoas participantes en ruta. Aplicación de protocolos de actuación en pasos de relativa dificultade. Axuda e apoio individualizado en pasaxes difíciles.</p> <p>Técnicas específicas de axuda para persoas con diversidade funcional e/ou necesidades especiais.</p> <p>Organización do grupo e da seguridade. Situacións comprometidas e formas de actuación: descontrol do cabalo e caídas. Control e preparación ante posibles caídas. Manobras de apoio a participantes con dificultades. Previsión de reaccións do grupo e os seus compoñentes na ruta ecuestre.</p> <p>Situación do/da guía respecto ao grupo e control deste. Revisión do material do grupo e do equipamento de cada persoa usuaria. Protocolo de solución de dificultades en ruta. Protocolo de situación de emerxencia e primeiros auxilios.</p> <p>Códigos de sinais para a conducción dun grupo a cabalo. Transmisión de información en ruta. Aparellos de comunicación interna e externa.</p>

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	Actividades ecuestres recreativas	8

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Participa na organización de actividades ecuestres recreativas e interpreta o procedemento establecido	SI
RA5 - Realiza actividades ecuestres recreativas, segundo o protocolo establecido, tendo en conta a relación entre as características das persoas participantes e os procedementos de actuación	SI

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.1 Caracterizáronse os tipos de actividades recreativas da empresa
CA4.2 Seleccionáronse os espazos, as instalacións e os equipamentos para actividades ecuestres recreativas
CA4.3 Establecéronse criterios de asignación de animais a cada perfil das persoas participantes

Criterios de avaliación
CA4.4 Comprobase previamente o comportamento de animais, equipamentos, materiais, instalacións e espazos
CA4.5 Descríronse e demostráronse as técnicas ecuestres que se vaían utilizar nas actividades
CA4.6 Aplícase a normativa ambiental, de benestar animal e de prevención de riscos laborais nas actividades ecuestres recreativas
CA5.1 Preparáronse os espazos, os animais e os materiais para as actividades ecuestres recreativas
CA5.2 Informouse ás persoas participantes acerca das normas que deben seguirse nas actividades ecuestres recreativas
CA5.3 Instruíuse ás persoas participantes en actividades de equitación con obxectivo recreativo
CA5.4 Desenvolvéronse xogos e xincanas a cabalo, seguindo o protocolo establecido
CA5.5 Guiouse do destro a ponis durante os paseos infantís a cabalo
CA5.6 Guiouse en paseos a cabalo e colaborouse no enganche e no paseo de persoas participantes en coche de cabalos
CA5.7 Elaboráronse actividades ecuestres de lecer para persoas con diversidade funcional, seguindo o protocolo establecido
CA5.8 Aplícase a normativa ambiental, de benestar animal e de prevención de riscos laborais na realización de actividades ecuestres recreativas

4.4.e) Contidos

Contidos
<p>Actividades ecuestres: tipos.</p> <p>Actividades ecuestres recreativas: tipos e características. Estudo das ofertas de mercado e das posibilidades da empresa.</p> <p>Espazos e instalacións para actividades ecuestres recreativas. Equipamentos para actividades ecuestres recreativas.</p> <p>Realización das actividades con anterioridade á real con participantes. Resolución de problemas detectados.</p> <p>Criterios de asignación dos animais. Características do equino para actividades ecuestres recreativas. Características do equino para actividades de hipoterapia. Binomio xinete-cabalo compensado.</p> <p>Técnicas ecuestres específicas. Traballo técnico coas persoas participantes. Transmisión das técnicas de equitación. Adaptación das técnicas ao nivel das persoas participantes. Adaptación das técnicas a persoas con diversidade funcional ou necesidades especiais.</p> <p>Equinoterapia e hipoterapia.</p>

Contidos
<p>Normativa ambiental, de benestar animal e de prevención de riscos laborais en actividades ecuestres recreativas.</p> <p>Supervisión de recursos implicados en actividades ecuestres recreativas. Preparación de espazos. Selección e preparación dos animais en función da actividade e das persoas participantes. Revisión de materiais para actividades. Colocación do equipamento e do material para as actividades ecuestres recreativas.</p> <p>Información a participantes. Contidos e tipo de linguaxe. Adaptacións para facilitar o proceso a persoas con diversidade funcional: normativa da empresa e das actividades. Normas de seguridade. Instrucións á persoa usuaria en equitación de lecer. Exercicios de asimilación técnica. Traballo individualizado e en grupo. Datos de interese de patrimonio natural e/ou cultural.</p> <p>Intervención en actividades. Criterios de adaptación das actividades ecuestres. Tipos de actividades ecuestres para persoas con diversidade funcional: circuitos psicopedagóxicos, xogos ecuestres adaptados. Xogos e xincanas a cabalo. Estrutura das actividades: individual ou por equipamentos. Uso do material. Xogos populares a cabalo. Circuitos, actividades mixtas e xogos de velocidade e destreza. Horseball. Actividades complementarias en tempos de descanso. Animación infantil.</p> <p>Paseos en poni. Guiado do destre. Guiado da man. Colaborador lateral de seguridade. Paseo a cabalo. Paseo en grupo. Diferenzas entre paseo e ruta montando a cabalo. Guía personalizada ou de grupo. Adecuación ao nivel do grupo. Distribución e organización do grupo. Control do grupo. Paseo en coche de cabalos. Selección do equipamento de enganche e colocación. Enganche. Condución por estrada e por medio natural.</p> <p>Normativa ambiental, de benestar animal e de prevención de riscos laborais en actividades ecuestres recreativas.</p>

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	Avaliación das actividades ecuestres organizadas	8

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA6 - Valora as actividades ecuestres recreativas e de condución de grupos a cabalo, e analiza os datos compilados	SI

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA6.1 Recolléronse datos sobre a propia actuación e sobre as reaccións do grupo na actividade
CA6.2 Rexistráronse as incidencias cuanto ao axuste da actividade aos tempos previstos
CA6.3 Rexistráronse as condutas dos animais que non sexan adecuadas para a actividade ecuestre na que están implicados
CA6.4 Recolléronse incidencias que afecten a seguridade durante o desenvolvemento das actividades
CA6.5 Analizouse a adecuación dos equipamentos e dos materiais utilizados na actividade ecuestre

Criterios de avaliación

CA6.6 Cubriuse a ficha de valoración da actividade segundo o programa desta

CA6.7 Elaborouse un informe sobre a actividade ecuestre realizada e propuxéronse medidas correctoras dos desaxustes detectados

CA6.8 Analizouse a aplicación da normativa sobre actividades ecuestres, a ambiental, a de benestar animal e a de prevención de riscos laborais nas actividades ecuestres recreativas realizadas

4.5.e) Contidos
Contidos

Fichas de control de valoración da actividade. Tipos. Procedementos de toma de datos no desenvolvemento da actividade: compilación de información. Análise da actividade, do grupo e do persoal técnico. Valoración respecto ao programa. Documentos de avaliación. Elaboración da documentación.

Rexistro de datos das actividades: comportamentos do grupo, actuacións do persoal técnico/a ou guía, incidencias e axuste aos tempos previstos. Estimación do grao de seguridade da actividade.

Rexistro de datos relacionados co cabalo. Condutas inadecuadas dos animais na actividade. Velocidade do cabalo ao paso, ao trote e ao galope. Adaptación entre animais e persoas participantes.

Rexistro sobre a adecuación do terreo ao grupo, o desnivel, a duración e a dificultade técnica e física.

Adecuación dos equipamentos e dos materiais utilizados na actividade ecuestre. Valoración da adaptación dos equipamentos aos animais e ás persoas participantes.

Elaboración de informes sobre a actividade. Propostas de medidas correctoras. Elaboración de informe de impacto ambiental. Informe de funcionamento de ruta ou actividade. Memoria de actividade. Avaliación e autoavaliación como estratexias de mellora de ruta ou actividade.

Normativa ambiental, de benestar animal e de prevención de riscos laborais en actividades ecuestres recreativas.

5. Mínimos exixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

Os mínimos exixibles neste módulo son aqueles relacionados coa adquisición da suficiente solvencia para desenvolver a actividade de guía ecuestre. Neste sentido, partimos dun dominio adecuado das diferentes técnicas de equitación, traballadas no 1º curso do ciclo.

Estes mínimos buscan, por un lado, asegurar que o alumno adquira a competencia para o desenvolvemento técnico que require o perfil de guía, e, por outra banda, aínda que en íntima relación, que adquira a perspectiva de garante da seguridade no desenvolvemento dunha actividade que, pola súa natureza, entraña certa dose de risco (caídas, golpes,...)

Na UD1, os mínimos recollidos, que o alumnado debe superar son os seguintes:

CA1.2 - Comprobáronse o estado e a aptitude dos cabalos para a ruta

CA1.4 - Explicáronse as operacións de embarque, transporte e desembarque durante as rutas, cos équidos

CA1.5 - Definíronse os elementos do equipamento e os materiais para a ruta, así como as súas funcións

CA1.6 - Preparáronse os cabalos, adaptando a colocación dos equipamentos para a etapa ás características das persoas participantes na ruta

Como se observa, estas competencias están en gran relación e son continuidade do perfil adquirido polo alumando ao rematar o 1º curso, no que se traballan as cuestións relacionadas co equipamento e co manexo básico dos cabalos.

Na UD2. os mínimos esixibles son:

CA2.2 - Analizáronse no terreo os puntos de dificultade e a dosificación do esforzo e dos descansos, atendendo ás distancias e aos desniveis por onde se vaia realizar a ruta ecuestre

CA2.3 - Preparáronse vías alternativas para os posibles pasos conflitivos da ruta ecuestre

CA2.7 - Comprobouse o protocolo de seguridade ante posibles situacións de perigo

Na UD3. os mínimos esixibles son:

CA3.1 - Proporcionouse información ás persoas participantes sobre o itinerario, sobre as normas para a realización da actividade, sobre as características do cabalo e sobre o uso do equipamento e do material, para garantir a seguridade

CA3.3 - Corrixíronse as técnicas de equitación ás persoas participantes

CA3.4 - Adoptáronse unha organización e unha situación no grupo que permitan o control deste e a detección das dificultades das persoas participantes antes da actividade e durante esta

CA3.6 - Realizáronse manobras de apoio ás persoas participantes que presenten dificultades na progresión pola ruta

CA3.7 - Aplicáronse os protocolos de actuación nas incidencias producidas

A porcentaxe de mínimos esixibles nesta unidade acada o 70% dos totais. Consideramos esta como o eixe centrar do módulo xa que nela se conxugan todas as habilidades básicas esixidas a un bo guía ecuestre.

Na UD4. non existen criterios de avaliación que se consideren mínimos esixibles.

Na UD5. os mínimos esixibles son:

CA6.1 - Recolléronse datos sobre a propia actuación e sobre as reaccións do grupo na actividade

CA6.2 - Rexistráronse as incidencias cuanto ao axuste da actividade aos tempos previstos

CA6.4 - Recolléronse incidencias que afecten a seguridade durante o desenvolvemento das actividades

CA6.6 - Cubriuse a ficha de valoración da actividade segundo o programa desta

CA6.7 - Elaborouse un informe sobre a actividade ecuestre realizada e propuxéronse medidas correctoras dos desaxustes detectados

Esta unidade tamén conta cunha boa porcentaxe de criterios considerado mínimos, xa que se tratan elementos de gran importancia para a mellora do perfil do técnico como prestador de servizos

En canto aos criterios de cualificación, cada un dos instrumentos de avaliación reseñados, devolverá un sistema de puntuación que vai desde o 0 ata o 10. Para acadar un resultado positivo na proba obxecto de cualificación, o alumnado deberá obter un resultado superior a 50. Para a obtención da cualificación utilizarase, de forma xeral o sistema de lista de cotexo, deseñadas para cada un dos exercicios e tarefas (agás no caso de exames, que se fará por cualificación directa).

En cada unha das avaliacións, recolleranse as cualificacións de cada unha das actividades de aprendizaxe desenvoltas durante ese período. Cada unha delas participará na cualificación trimestral informativa na porcentaxe que indican os instrumentos de avaliación deseñados e propostos no apartado. A cualificación obtida no cálculo final da avaliación traducirase a unha puntuación sobre 10 para obter un número enteiro entre o rango 0-10.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

O procedemento para establecer as actividades de recuperación pasa polos seguintes puntos:

- > Analizar a natureza da parte non superada. Hai resultados de aprendizaxe que precisan unha abordaxe desde unha perspectiva máis procedimental e outras que están vinculadas con procesos de reflexión e/ou de afondamento en coñecementos teóricos.
- > Deseñar un procedemento adecuado á natureza da parte a recuperar.
  - Si esa parte ten un carácter práctico, deseñarase un programa de prácticas individuais, composto por un proceso de mellora técnica.
  - Si a parte a recuperar está vinculada cunha baixo rendemento no estudo persoal, propoñerase un traballo individual de análise e afondamento sobre a materia.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

Para realizar a proba de avaliación extraordinaria, debemos recuperar todos os contidos e prácticas realizadas durante o curso.

O alumnado que neste caso, sigue tendo a posibilidade de asistir as sesións de traballo, algo que se lle recomendará intensamente dada a natureza do módulo no que, progresivamente, a carga de traballo práctico se vai incrementando paulatinamente, pasando de traballo dirixido e supervisado e iniciativas e propostas que se asentán na correcta autonomía do alumnado.

Así, os elementos que deben estar presentes na avaliación extraordinaria deben estar vinculados, en gran parte, á capacidade de demostrar unha solvencia adecuada no guiado de actividades ecuestres no medio acuático que supón, desde logo, unha total autonomía no manexo do cabalo (tarefas básicas como colocar cabezada de cuadra, manexo ao destro, atado e preparación e colocación do equipo), un coñecemento elevado das técnicas de equitación e, sobre todo, no manexo dos criterios básicos de preparación e guiado dunha ruta ecuestre, respectando os elementos de seguridade e a lexislación vixente sobre benestar animal.

Nese sentido, deseñárase unha proba específica, práctica, na que se demostren os elementos descritos no parágrafo anterior, aínda que xa foran avaliados en etapas anteriores á perda do dereito a avaliación continúa. Ningunha das cualificacións previas a entrada nesta situación serán válidas.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

A programación, como elemento vivo, vaise adaptando ás circunstancias do curso. Nese sentido, precisase contar con datos obxectivos para o rediseño do itinerario previsto nesta programación.

Para coñecer o axuste do curso con respecto á liña programada neste documento, someterase o mesmo a unha lista de cotexo no que se indicarán os ítems relacionados cos tempos e sesións dedicados a cada unha das UD's e revisaranse os elementos curriculares descritos en cada unha delas.

Para a avaliación da propia práctica docente, utilizaranse criterios internos e externos. Para avaliar o cumprimento dos piares básicos da práctica docente elaborárase un documento de análises no que se reflectirán os principais indicadores pedagóxicos (estilos de ensino, utilización de materiais de apoio, atención á diversidade, ...) e se graduarán en 5 niveis de cumprimento. Ademais, contarase coa opinión do alumnado, invitándoos a que participen nunha enquisa de valoración da práctica docente, vinculados a diferentes indicadores (puntualidade, claridade nas explicacións, achega de material,...).

Co material recollido por ámbalas dúas estratexias realizaranse as adaptacións precisas nuns ou outros puntos.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

O procedemento de avaliación está encamiñado a descubrir o nivel de coñecemento sobre as técnicas ecuestres. Despois do período vacacional, é normal que existan certos desaxustes na técnica, que serán analizados e postos en común para reorientar a situación. Esta, considérase condición indispensable para avanzar adecuadamente no módulo. Así, propoñerase unha proba práctica na que se testarán as habilidades básicas traballadas o curso pasado (manexo do cabalo desde o chan, manexo do cabalo montado e solvencia técnica nos 3 aires).

Esta avaliación inicial devolverá información sobre o grupo e tamén sobre cada un dos alumnos e alumnas do grupo (nivel técnico, capacidades físicas específicas asociadas á equitación, dificultades-medos non superados,...).

Por último, a observación, nas primeiras sesións de traballo nas rutas, tamén servirá para aportar información, desta vez, sobre o funcionamento do grupo e a existencia dalgunha perfil individual non compatible co desenvolvemento proveitosos das actividades e tarefas propias do módulo, asociado, posiblemente, cun baixo nivel acadado nos requisitos que demanda este módulo (técnicas de equitación).

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

As medidas de reforzo están deseñadas para evitar que o alumnado con menor nivel nas tarefas propostas, desista de seguir avanzando na súa mellora por sentirse moi lonxe das esixencias do módulo. Esta realidade é relativamente fácil que se produza e, polo tanto, debe ser unha cuestión que debe estar contemplada e valorada. Nas primeiras sesións de traballo, e tamén a través da avaliación inicial, analizarase o perfil do alumnado e decidirse que persoas son susceptibles de caer nesta situación. Desde as primeiras sesións nas que as dificultades son baixas, progresivamente se van incorporando elementos técnicos e de dirección do grupo que provocan, naqueles con máis limitacións, atrancos no seu progreso.

Nese sentido, deseñaranse fichas de traballo, sobre todo de carácter técnico, para paliar as carencias detectadas no desempeño práctico das tarefas. Así a todo, especialmente neste módulo, no que o alumnado non ten demasiadas oportunidades de traballar pola súa conta noutras situación alleas ás sesións, deberase contar coa boa disposición da persoa que requira estas medidas para continuar o traballo, incluso dun xeito diferente ao do grupo clase, para afianzar as competencias que lle permita acceder a contidos de maior dificultade sen poñer en risco a súa saúde.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

Non podemos desligar, de ningún xeito, esta formación da transmisión dun conxunto de valores, aínda sen pretendelo.

Neste caso, facemos explícitos unha serie de compoñentes que consideramos cualidades que describen virtudes dun bo profesional. Estes compoñentes estarán presentes ao longo de cada sesión de traballo, en cada actividade, en cada tarefa, e definirán un modelo para o desenvolvemento da profesión do futuro técnico, unha profesión que se caracteriza polo alto grao de responsabilidade que esixe, de cara a manter o benestar e a seguridade dos clientes, moitas veces, en situacións de risco para a saúde e incluso, para a vida.

Deste xeito, na nosa intervención como formadores, manexaremos os seguintes principios:

- Espírito emprendedor.
- Formación continuada.
- Respecto pola diversidade, igualdade de trato e non discriminación.
- Igualdade efectiva entre homes e mulleres.
- Prevención de calquera tipo de violencia e resolución pacífica de conflitos.
- Respecto polo medio natural e educación ambiental.

É imposible concretar unha programación detallada no que concerne ao tratamento destes principios. Aproveitaranse as oportunidades educativas que xurdan durante o curso para introducir e tratar, de maneira

reflexiva, cada un destes aspectos.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Podemos incluír estas propostas:

Como actividades complementarias:

- Colaboración co Departamento de Educación Física para a organización dun evento de fin de curso de "Coñece a equitación", na que se propoñerán actividades recreativas ecuestres co alumnado de 1º da ESO.

Como actividades extraescolares, podemos suxerir:

- Visita ao Centro de Razas Equinas autóctonas de Galicia, no que se desenvolven actividades recreativas coa raza autóctona galega
- Visita ao CIS Casas Novas, concurso de salto internacional, na que tomarán contacto con esta modalidade deportiva ecuestre